

27 mars 2018

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Enheten för mervärdesskatt och punktskatter
Rättssakkunnig
Linnea Westman
fi.registrator@regeringskansliet.se

ert dnr: Fi2017/04821/S2

Angående remiss på betänkandet "Skatt på kadmium i vissa produkter och kemiska bekämpningsmedel"

Stockholms universitets Östersjöcentrum har tagit del av betänkandet "Skatt på kadmium i vissa produkter och kemiska bekämpningsmedel". Vi har även haft kontakt med utredningen under arbetets gång för att bistå med relevant kunskap rörande främst jordbrukets växtnäringsfrågor.

Östersjöcentrum stödjer utredningens förslag om skatt på kadmium. Eftersom vi inte bedriver forskning rörande kemiska bekämpningsmedel avstår vi från att kommentera förslag rörande bekämpningsmedel.

Östersjöcentrum vill göra Finansdepartementet uppmärksam på ett kompletterande sätt att minska tillförseln av giftigt kadmium till åkermarken – att effektivisera användningen av växtnäringsämnen i jordbrukssystemet genom ökad återcirkulering av stallgödsel och därmed minskad import av mineralgödsel (handelsgödsel).

Kadmium kommer till åkermarken bl a genom fosformineralgödsel eftersom fosfatmineral som bryts i gruvor i energikrävande processer, naturligt innehåller giftigt kadmium. Det är tekniskt möjligt att rena fosfatmineralet vid brytning men det kostar givetvis. Fosfatmineralen kommer ofta från politiskt instabila områden. EU-kommissionen har satt upp fosfatmineral på sin lista över 20 kritiska råvaror som är ekonomiskt viktiga och vars råvarutillgång hotas. Ökad återcirkulering av växtnäringsämnen och effektiv användning inom jordbruket gör oss mindre beroende av att importera denna råvara. En effektivare användning är också angeläget ur andra miljöperspektiv.

Stockholms universitets Östersjöcentrum

Stockholms universitets
Östersjöcentrum
106 91 Stockholm

Besöksadress:
Svante Arrhenius väg 20 F
Frescati

Telefon: 08-16 37 18
E-post: ostersjocentrum@su.se
www.su.se/ostersjocentrum

Tillförseln av kväve och fosfor från mänsklig aktivitet orsakar övergödning av Östersjön. I havet märks detta genom algblomning, sämre siktdjup, förändrad artsammansättning och lägre syrehalter i bottenvatten – vilket påverkar inte bara ekosystemet utan också människors möjligheter att njuta av havet. Östersjön är särskilt känslig för övergödning eftersom vattenutbytet med Nordsjön är mycket begränsat.

Jordbruk är den enskilt största källan för tillförsel av växtnäring till Östersjön och bidrar med ungefär hälften av all vattenburen kväve och fosfor. En stor andel av mineralgödseln och fodret som importeras till Östersjöns avrinningsområde omvandlas till stallgödsel. Ofta används dock inte näringen i stallgödsel effektivt i växtodlingen. Detta ineffektiva växtnäringsutnyttjande kan leda till att växtnäring ackumuleras i jordbruksmarker och ökar risken för läckage till sjöar, vattendrag och Östersjön.

Det finns möjlighet att minska förlusterna av växtnäring genom att förbättra stallgödselhanteringen och ersätta inköpt mineralgödsel med stallgödsel. Även genom att köpa in mindre foder och minska djurtätheten i vissa regioner kan överskottet av växtnäring minska. Om återcirkuleringen av näringsämnen ökar så minskar behovet av att importera mineralgödsel. Med andra ord skulle det både minska risken för övergödning och leda till att tillförseln av kadmium via importerad mineralgödsel minskar. En mer effektiv användning av näringsämnen, genom ökad återcirkulering och minskad import, bidrar alltså till att minska tillförseln av nytt kadmium till jordbrukssystemet samt minskad övergödningrisk.

Följaktligen är det angeläget att stimulera återcirkulering av växtnäringsämnen i jordbruket genom t ex ersättning för åtgärder inom ramen för landsbygdsprogrammet vilket kräver budgetmedel.

Vänligen

Tina Elwing
föreståndare

Annika Svanbäck
forskare

Gun Rudquist
policychef

